

पूर्ण राज्यत्व के स्वर्ण जयंती वर्ष के उपलक्ष्य पर एकदिवसीय राज्यस्तरीय परिसंवाद

हमीरपुर-ब्यूरो

भाषा एवं संस्कृति विभाग और नेता जी
सुभाष चंद्र बोस स्मारक राजकीय
महाविद्यालय हमीरपुर के इतिहास विभाग
के संयुक्त तत्वावधान में पूर्ण राज्यत्व के
स्वर्ण जयंती वर्ष के उपलक्ष्य पर स्वर्णिम
हिमाचल के अंतर्गत शनिवार को जिला
भाषा अधिकारी कार्यालय सलासी में एक
दिवसीय राज्यस्तरीय परिसंवाद आयोजित
किया गया। इस एकदिवसीय परिसंवाद में
कुल तीन सत्र आयोजित किए गए जिनमें
लगभग पांच शोध-पत्र पढ़े गए। उद्घाटन
सत्र के मुख्यातिथि प्रसिद्ध साहित्यकार रूप
लाल, विशिष्ट अतिथि जिला लोक संपर्क
अधिकारी हेमंत शर्मा, सत्राध्यक्ष डा. अंजु
बत्ता सहगल प्राचार्य राजकीय महाविद्यालय
हमीरपुर तथा परिसंवाद के संरक्षक जिला
भाषा अधिकारी निकू राम ने दीप प्रश्नलित
कर कार्यक्रम का शुभारम्भ किया कार्यक्रम
के मुख्यातिथि रूप लाल ने इतिहास एवं
भूगोल की महत्ता को प्रकट किया। विशिष्ट

अतिथि हेमंत शर्मा ने अपने उद्घोषण में कहा कि इतिहास का भी अपना एक इतिहास होता है। उन्होंने कहा कि हमीरपुर में महल मोरिया सहित पुरातन महत्व की कझ धरोहरें खिचरी पड़ी हैं। यहां की समृद्धि संख्याति को दर्शाते धाजा व भजन मंडलियों के उद्घव एवं इनके प्राचीन स्वरूप पर

शोधकर्ताओं को कार्य करना चाहिए। प्रथम तकनीकी सत्र डा. ओम दत्त सरोच की अध्यक्षता में सम्पादित हुआ जिसमें डा. संजय, अजीत दीवान, रब चंद रत्नाकर और अन्य गणमान्य विद्वानों ने अपने शोध-पत्र प्रस्तुत किए। द्वितीय सत्र डा. संजय कुमार सहायकाचार्य भूगोल राजकीय महाविद्यालय

बड़सर की अध्यक्षता में सम्पादित हुआ जिसमें नेम राज, सपना, कार्तिक, डा. राज कुमार, मनोहर लाल, सुश्री पूजा देवी आदि ने अपने शोध-पत्र प्रस्तुत किए। इस राज्य स्तरीय परिसंवाद में जिला हमीरपुर के विभिन्न महाविद्यालयों के प्राध्यापकों सहित हिमाचल प्रदेश केन्द्रीय विश्वविद्यालय धर्मशाला के प्राध्यापक, हिमाचल प्रदेश विश्वविद्यालय के क्षेत्रीय धर्मशाला के प्राध्यापक, वेद्यालय नौरा के प्राध्यापक, गलय के शोधार्थी, जिला पेष लेखकों एवं साहित्यकारों एवं महाविद्यालय के इतिहासकारों उपस्थित रहे। जिला भाषा

अधिकारी निकू राम ने कहा कि परिसंवाद का मुख्य उद्देश्य जिला हमीरपुर के इतिहास एवं संस्कृति का शोधपरक अध्ययन एवं लेखन तथा हमीरपुर के अनछुए ऐतिहासिक एवं सांस्कृतिक पहलुओं को समाज के समक्ष लाना है। परिसंवाद का मुख्य विषय - हमीरपुर का इतिहास एवं संस्कृति था जिसके अंतर्गत हमीरपुर का इतिहास, हमीरपुर के ऐतिहासिक एवं पुरातात्त्विक स्थल - राजमहल, दुर्ग, जलस्रोत आदि, हमीरपुर के स्वतन्त्रता सेनानी, हमीरपुर की भाषायी विविधता, हमीरपुर की संस्कृति - वैशभूषा, आभूषण, खान-पान, लोककलाएँ, लोकगीत, लोकनाट्य, लोकवृत्य, वाद्य-यन्त्र आदि, हमीरपुर के रीतिरिवाज एवं लोकमान्यताएँ, हमीरपुर के मंदिर, हमीरपुर के मेले आदि उपविष्यों पर शोध पत्र पढ़े गए। परिसंवाद के संयोजक डा. राकेश शर्मा ने सभी उपस्थित जनों का स्वागत किया तथा आयोजन सचिव डा. राज कुमार ने धन्यवाद झापन किया।

ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜੰਗਾਲਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਪਰਮਸੋਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਬਿਉਰੋ

ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਵਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜੰਗਲਾਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਪਾਰਮਿਕ ਤੁਹਿਹਾਰਾਂ ਵਰਗੇ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਵੱਖ ਤੋਂ ਵੱਖ ਟੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 550 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਬੂਟੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵੀ ਸਫਲਤਾ ਪੁਰਬਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸ. ਧਰਮਸੋਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇ-ਭਰੇ ਜੰਗਲ ਅਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਨੂੰ ਜਾਨਲੇਵਾ ਵਾਇਰਸਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪ੍ਰਭੂਲਤ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ੀ-ਰੋਟੀ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖੁਰਾਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੋਂਦਾ ਹੈ।

ਐਸ.ਐس.ਪੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਂਦਰ ਲਾਂਬਾ ਦੀ
ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿੱਚ
ਸਹਿਰ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਮਾਸਕ
ਵੰਡੇ ਗਏ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਰੋਨਾ ਤੋਂ
ਬਚਾਅ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਲਾਹਾਂ ਦੀ
ਇੰਨ ਬਿੰਨ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਹਦਾਇਤ
ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੁੱਚਾ ਦਰਿਆ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹਰ 15 ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗੀ- ਸੁਰੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਬਿਉਰੋ

ਅੱਜ ਬੱਚਤ ਭਵਨ ਵਿਖੇ 650 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ
ਵਾਲੇ ਬੁੱਢਾ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਪ੍ਰਯੈਕਟ ਦੀ
ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ
ਰਾਹੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਤੇ ਟਾਸਕ
ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਉਦੈ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਮੁੱਖ
ਪਿੰਸ਼ੀਪਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਨਗੀ
ਹੇਠ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਮੇਅਰ ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ
ਸੰਧੂ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿੰਦਰਕ ਕੁਮਾਰ
ਸ਼ਰਮਾ, ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਸ਼੍ਰੀ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ
ਸੱਭਰਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਹੋਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। ਮੀਟਿੰਗ
ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਯੈਕਟ ਨੂੰ
ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਸਾ
ਸਰਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਹਰ 15 ਦਿਨ
ਬਾਅਦ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ 5 ਅਪ੍ਰੈਲ 2021 ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਹਿ
ਵਿਚਲੀਆਂ ਡੇਅਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਗੋਰਸੀਆਂ ਕਾਦਰ ਬਖ਼ਸ਼ਿ
ਵਿਖੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇ
ਕਰਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਭਾਗ
ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਏ.ਕੇ. ਸਿਨਹਾ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ
ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਡੇਅਰੀਆਂ
ਤਬਦੀਲ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ
ਸਹਿਮਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਗੋਰਸੀਆਂ ਕਾਦਰ
ਬਖ਼ਸ਼ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਗਡਵਾਸੂ ਵਿਖੇ ਡੇਅਰੀ ਪ੍ਰਯੈਕਟ ਦੇ

ਮਾਡਲ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਪਾਰਤ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਢੇ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ੍ਰੀ ਪਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਸੱਭਰਵਾਲ ਨੇ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੁੱਢੇ ਨਾਲੇ ਦੇ 965 ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚੋਂ 201 ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵੀ ਜਲਦੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਗਭਗ 3 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਟਾਏ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ਮਾਲੂਪਰ ਖੇਤਰ ਵਿਖੇ 225 ਐਮ ਐਲ ਤੀ ਸੀਵਰੇਜ ਟਰੀਮੈਂਟ ਪਲਾਂਟ (ਐਸਟੀਪੀ) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਬੁੱਢਾ ਨਾਲਾ ਦੇ 14 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੇ ਦੌਰਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਚੇਨ ਲਿੰਕ ਵਾੜ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 650 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਦਾਰਿਆ ਦੇ ਨਵੀਨੀਕਰਣ ਪ੍ਰਯੰਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰ ਕੰਮ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਰੇਖਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬੁੱਢਾ ਦਾਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਾਫ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੰਦਰਗਿਰਨ ਦਾ ਵੀ ਖਾਸ ਖਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬੁੱਢਾ ਦਾਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਸੁਧਾਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਯੰਕਟ ਨੂੰ ਪਾਰਦਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਯੰਕਟ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਪਾਲ ਅਤੇ ਐਸ
ਐਸ ਪੀ ਸ੍ਰੀ ਸੁਰੋਂਦਰ ਲਾਂਬਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ
ਉਤੇ ਅਮਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅੱਜ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ
ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ
ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 50 ਨਾਵਾਤਿਕਾਂ ਦੇ ਕੋਰੋਨਾ ਜਾਂਚ

ਸਬੰਧੀ ਸੈਂਪਲ ਲਈ ਗਏ। ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਟੈਸਟਿੰਗ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

A promotional image featuring a young woman with long brown hair, smiling and holding several colorful books (green, blue, orange) against a white background. To her left, there is abstract blue and white geometric artwork. The text "COMMERCE COACHING CENTRE" is at the top, followed by "CENTER FOR COACHING" in large letters, and "ONLINE CLASSES AVAILABLE" in a yellow octagonal box at the bottom left.

ALL COMMERCE CLASSES SPECIAL COACHING FOR C.A., (C.P.T) C.S ICWA EXAM

H.O. : ER. 97, Pacca Bagh, Jalandhar City
Branch : 10, Green Avenue, Basti Peer Daad, Jalandhar City

पूर्वी अफ्रीकी देश केव्या में कुछ समय पहले अवतार सिंह सेहमी नाम के एक भारतवंशी सज्जन का निधन हो गया। वे करीब 90 साल के थे। उनकी एक हसरत पूरी नहीं हुई, इस कारण केव्या में बसे भारतीय मूल के काफी लोग उदास हैं। सेहमी चाहकर भी कभी अपने पुरुखों के वतन भारत नहीं जा सके। उनके माता-पिता 1890 के आसपास पंजाब से मुंबई होते हुए केव्या गए थे। ब्रिटिश सरकार पंजाब से

ਸੰਪਾਦਕ- ਨੀਤ੍ਯ ਕਾਨੂੰਨ

जबरनहजारों लोगों को केव्या में रेत नेटवर्क बिछाने के लिए लेकर गई थी। उनमें सेहमी के माता-पिता भी थे। दरअसल इस त्रासदी से लाखों भारतवंशी हर साल गुजरते रहते हैं। वे कभी अपने पुरखों के देश या अपने पुरखों की जन्मभूमि के दर्शन कर नहीं पाते हैं। सेहमी समाजसेवी और भारतीय मूल के लोगों के बीच में काफी सक्रिय और लोकप्रिय थे। पर वे अधूरी हसरत को लेकर संसार से विदा हो गए। जो आर्थिक रूप से सम्पन्न भारतवंशी होते हैं वे तो कभी न कभी भारत आ ही जाते हैं। यहां आकर वे कुछ बड़े महानगरों के अलावा अपने गांव, शहर, हारिद्वार, ऋषिकेश, बद्रीनाथ, केदारनाथ, बनारस, अमृतसर वगैरह जाना चाहते हैं और चले भी जाते हैं। इस तरह उनकी अपने भारत में जाने की इच्छा पूरी हो जाती है। दुर्भाग्यवश यह सुख सबको तो नसीब नहीं होता। देखिए कि भारतवंशी सात समंदर पार बसकर भी भारतीय ही कहलाते हैं। उनके साथ ही रहते हैं उनके भारतीय संस्कार, मूल्य, मर्यादाएं और वैतिकताएं। मोटे अनुमान के मुताबिक, इस समय सारी दुनिया में ढाई करोड़ से अधिक भारतवंशी दुनिया के चप्पे -चप्पे में हैं। यह एक बड़ी संख्या है जो पचासों छोटे देशों से अधिक है छ ये कई देशों के राष्ट्राध्यक्ष भी बने हैं या अभी भी हैं। ये दर्जनों देशों की संसद में भी हैं। मतलब ये जिधर गए और बसे, वहां ये रचनात्मक रूप से अपनी जिम्मेदारी का निर्वाह कर रहे हैं। यह उन देशों के सबसे खासमखास पदों पर पहुंच गए। पर यह तस्वीर का एक पहलू ही है। ये सब जगह धनी नहीं हैं। हालांकि मीडिया तो सिर्फ सफल कहानियों को ही पेश करता है। तो जो धनी नहीं है उनके लिए जीवन में कम से कम एकबार भारत जाना भी संभव नहीं हो पाता है। ये जीवनभर ईश्वर से यही प्रार्थना करते रहते हैं कि इन्हें कम से एकबार भारत देखने का सुख मिल जाए। नोबेल पुरस्कार विजेता लेखक वी.एस.नायपाल 1960 के दशक में पहली बार भारत आए थे। वे लंदन से मुंबई पहुंचे। संयोग से वह दिवाली की रात थी। वे सारे वातावरण को देखकर इतने अभिभूत हुए कि वे उस रात का बार-बार उल्लेख किया करते थे। उसके बाद तो वे बार-बार भारत आते रहे। उन्होंने भारत की कई स्तरों पर निंदा भी की, पर वे भारत के प्रति अगाध प्रेम का भाव भी रखते थे। अगर आप खेलप्रेमी हैं तो आपने देखा होगा कि लंदन से लेकर डरबन और मेलबर्न से लेकर कुआलालम्पुर के मर्डेका स्टेडियम तक भारतवंशी भारतीय टीमों को सपोर्ट कर रहे होते हैं। वे उस देश की टीम को सामान्यतः सपोर्ट नहीं करते जिधर वे या उनके परिवार लंबे समय से बसे हुए हैं। हां, जब उस देश का मैच भारत से हटकर किसी अन्य से होता है तो वे अपने निश्चय ही अपने वर्तमान देश के साथ होते हैं।

ਪੰਜਾਬ ਰਿਫਲੋਰਨ

ਪੰਜਾਬ ਰਿਟਲੈਕਸ਼ਨ

21 मार्च 2021

3

ਚੁਨਾਵੀ ਘੋ਷ਣਾ ਫਰੋਂ ਕਾ ਪਿਛੇ

पांच राज्यों के विधानसभा चुनावों के लिए राजनीतिक दलों ने चुनावी घोषणा पत्र जारी करने शुरू कर दिए हैं। घोषणा पत्र हर राजनीतिक दल सत्ता में आने पर अपने कार्यक्रमों और नीतियों का प्रारूप पेश करता है। लोक लुभावन वादे किए जाते हैं ताकि मतदाता आकर्षित होकर उन्हें वोट डाल सकें। दक्षिण भारत की राजनीति में मतदाताओं को आकर्षित करने के लिए मुफ्त रेवड़ियां बांटने का सिलसिला काफी पुराना है। तमिलनाडु की सियासत में दिवंगत द्रमुक प्रमुख एम. करुणानिधि के 2006 के घोषणा पत्र में मुफ्त रंगीन टीवी और अन्य चीजों का वादा किया था, उसके बाद तो राजनीतिक दलों के बीच ऐसे वादों जैसे मुफ्त लैपटाप, दुधारू गाय, मिक्सर ग्राइंडर और सोने के मंगलसूत्र की होड़ लग गई। अन्नाद्रमुक की दिवंगत नेत्री अम्मा जयललिता भी जनता के वोट बटोरने के लिए ऐसे ही उपहारों की घोषणा हर चुनाव में करती थीं। तमिलनाडु में 1937 से लेकर 1971 तक पूर्ण शराबबंदी लागू थी जब एम. करुणानिधि के नेतृत्व वाली सरकार बनी तो द्रमुक सरकार ने शराबबंदी को हटा दिया था। इस बार के चुनाव में अन्नाद्रमुक और द्रमुक ने शराब मुक्त तमिलनाडु का वादा किया है। दोनों ही दलों के चुनावी घोषणा पत्र में शराबबंदी का उछ्छेख एक संदर्भ है जिससे संकेत मिलता है कि इसे लागू करने की कोई प्रतिबद्धता नहीं है। दोनों ही दल ऐसी रेवड़ियां

बांटने के वादे पर एक सा जान पड़ रही हैं। इतना ही नहीं उन्होंने नागरिकता कानून के निरस्त करने और राजीव गांधी हत्याकांड के 7 अभियुक्तों को रिहा करने जैसे विवादास्पद वादे भी कर डाले। तमिलनाडु पहले ही भारी कर्ज में झूबा की भी घोषणा की है। यद्यपि ममत बनर्जी ने अपने किए गए कामों पर अपनी पीठ थपथपाई है लेकिन पांच राज्यों के मतदाता किसके वादे पर कितना भरोसा करते हैं यह तो चुनाव परिणाम ही बताएंगे। लगभग सभी दलों ने अपनी-अपनी ढपली पर

हुआ है, ऐसे में इन वादों पर एक बहस छिड़ गई है। चुनावी वादे करने में पश्चिम बंगाल की मुख्यमंत्री और तृणमूल अध्यक्ष ममता बनर्जी भी पीछे नहीं हटीं। उन्होंने घर-घर राशन पहुंचाने और आर्थिक रूप से कमजोर लोगों को?एक हजार रुपए, ओबीसी और एससी, एसटी के लिए प्रति वर्ष 12 हजार रुपए दिए जाएंगे। सामान्य परिवार के लोगों को प्रति ?माह 500 रुपए, अनुसूचित जाति और जनजाति के लोगों को एक हजार रुपए दिए जाएंगे। किसानों को हर वर्ष 6 हजार मिलता लेकिन अब किसानों को दस हजार रुपए दिए जाएंगे। उन्होंने छात्रों को टैब्स लेने के लिए दस हजार का क्रेडिट कार्ड देने अपना-अपना राग अलापना शुरू कर दिया है लेकिन इन वादों के जमीन पर लागू होने के संबंध में हर बार की तरह संदेह का वातावरण बना हुआ है। अधिकांश मतदाता यह मानते हैं कि ये घोषणा पत्र चुनावों के बाद रद्दी की टोकरी की शोभा बढ़ाएंगे और लोग बस यही कहेंगे-झूठा है तेरा वादा-वादा तेरा वादा। कोरोना महामारी के चलते अर्थव्यवस्था काफ़ी प्रभावित हुई है। केन्द्र के साथ-साथ राज्य सरकारें भी राजस्व की कमी के सामना कर रही हैं ऐसी स्थिति में उम्मीदें कम हैं कि यह घोषणाएँ जमीनी स्तर पर लागू होंगी। लोकतंत्र में इस तरह की अतिश्योक्तिपूण घोषणाएँ और आश्वासन राजनीति के

दूषित कर रहे हैं जो न केवल लोकतंत्र का उपहास है बल्कि एक बड़ी विसंगति का द्योतक है। राजनीतिक दलों में पनप रही ये मुफ्त बांटने की संस्कृति को क्या लोभ की राजनीति नहीं माना जाना चाहिए? यह कैसा लोकतांत्रिक ढांचा बन रहा है, जिसमें पार्टियां अपनी सीमा से कहीं अधिक बढ़कर घोषणाएं कर रही हैं। इन्हें किसी भी तरह से जनहित नहीं कहा जा सकता। अब सवाल यह है कि क्या सार्वजनिक संसाधन किसी को बिल्कुल मुफ्त में उपलब्ध कराए जाने चाहिए? इससे मुफ्तखोरी की संस्कृति पनप रही है। जनता का कोई भी सुविधा मुफ्त मुहैय्या कराने पर सरकार के कोष पर जो बोझ पड़ता है क्या उसकी भरपाई जनता से ही नहीं की जाती?। अब जबकि सरकारें आर्थिक रूप से आरामदेह स्थिति में नहीं हैं तो फिर ऐसी घोषणाएं लागू करने के लिए धन कहां से आएगा। सवाल यह भी है कि देश का टैक्सदाता मुफ्तखोर समाज को कब तक पालेगा? क्या वादाखिलाफी करने वाले दलों की जवाबदेही तय नहीं होनी चाहिए। कोई ऐसा कानून जरूर बनाया जाना चाहिए जिसकी वादाखिलाफी ?करने वाले दलों के विरुद्ध चुनाव आयोग कोई कार्रवाई कर सके परन्तु ऐसा कानून कौन बनाएगा। इसलिए बेहतर यही होगा कि राजनीतिक दल विवेक से काम लें और वही घोषणाएं करें जो जमीनी स्तर पर लागू हो पाए। अगर यही सिलसिला जारी रहा तो लोकतंत्र को काफी नुकसान हो सकता है। इस मुद्दे पर मंथन होना ही चाहिए।

गडकरी की नई ‘स्ट्रैप नीति’

इस वास्तविकता से बहुत कम लोग ही असहमत हो सकते हैं कि केन्द्रीय सङ्क व परिवहन मन्त्री श्री नितिन गडकरी मोदी मन्त्रिमंडल के नवरत्नों में से सबसे ज्यादा जगमगाते रह रहे हैं। वह अपनी नीतिगत दूरदर्शिता के लिए राजनीति में पक्षी पहचान बना चुके हैं। राजनीतिज्ञ का काम राजनीति को जमीन पर कलात्मक रूप में उतारने का होता है। इस कार्य में भविष्य की चुनौतियों का निपटारा करना उसके लक्ष्य पर इस प्रकार रहता है कि भावी पीढ़ियों का जीवन सुगम बने। श्री गडकरी ने लोकसभा में जिस 'मोटर वाहन स्क्रैप नीति' की घोषणा की है वह इसी तथ्य का ही प्रतीक है। इसमें आने वाली पीढ़ियों के साथ ही वर्तमान पीढ़ी को भी सुरक्षा का वातावरण देने व पर्यावरण को आधिकारिक प्रदूषण मुक्त रखने की नीयत समाप्ति है। श्री गडकरी ऐसे सङ्क परिवहन मन्त्री कहलायेंगे जिनके नेतृत्व में देश में सर्वाधिक राजमार्गों का निर्माण हो रहा है और अधिक से अधिक शहरों को आपस में त्वरित मार्गों से जोड़ा जा रहा है। वह दिल्ली से देहरादून की दूरी केवल दो घंटे में तय करने की योजना पर आगे बढ़ रहे हैं तो वहीं मुर्म्बई से पुणे तक की दूरी उन्होंने आधे समय में ही पूरी करने की योजना को लागू कर डाला है। मगर यह भी देखना है कि जल मार्गों के निर्माण के बादे और उनकी घोषणाओं का हश्र क्या होता है? जहां तक पुराने मोटर वाहनों को सङ्कों से दूर रखने का सवाल है तो

उन्होंने इस बारे में विस्तृत खाका खींचते हुए आम जनता को इस प्रकार राहत देने का वादा किया है कि लोग अपने 20 साल पुराने वाहन बेच कर नये वाहन खरीदने के लिए प्रेरित हो सकें। श्री गडकरी पर्यावरणी मञ्ची इस तरह बने कि वह ‘स्व नियन्त्रण को सुरक्षाचक्र की भाँति ले। जहां तक पुराने मोटर वाहनों को सड़कों से दूर करने और इन्हें कबाड़ या स्क्रैप में तब्दील करने की नीति का सवाल है तो श्री गडकरी ने साफ कर दिया है कि

भी हैं जो लगातार बेहतरी के लिए प्रयोग करना जरूरी समझते हैं। उन्होंने अपने चुनाव क्षेत्र नागपुर में बिजली से चलने वाली बस चला कर पूरे देश में इसका प्रचलन बढ़ाया और आज हालात यह हैं कि प. बंगाल का कोलकाता शहर इस क्षेत्र में दुनिया के छह बड़े शहरों में से एक है। वह जब नया मोटर वाहन कानून लाये तो कई राज्यों ने इसका विरोध भी किया परन्तु उक्की मंशा साफ थी कि भारत में सड़कों पर यातायात सुरक्षित व नियन्त्रित तरीके से हो और सड़क दुर्घटनाओं में मरने वालों की संख्या कम से कम हो। वाहन चालकों में आदमी की जान की कीमत का महत्व 15 साल पुराने वाणिज्यिक व 20 साल पुराने निजी वाहनों को अब सड़क पर तभी चलाया जा सकेगा जब वे 'फिटनेस सर्टिफिकेट' (चालन दक्षता प्रमाणपत्र) ले लेंगे। नये नियमों के तहत इस प्रमाणपत्र को प्राप्त करने की फीस बीस गुना अधिक तक हो सकती है। इसका मतलब यही निकलता है कि श्री गडकरी पुराने वाहनों को फिटनेस सर्टिफिकेट लेने के लिए प्रेरित करने के बजाय उन्हें स्क्रैप में तब्दील करने को प्रेरित करना चाहते हैं। इसके लिए उन्होंने ऐसा नीति घोषित की है जिससे पुराने वाहनों के मालिक नये वाहन खरीदने को स्वतः प्रेरित होंगे। मसलन अपने पुराने वाहन को स्क्रैप में तब्दील

कराने का सबूत हासिल करने वाले व्यक्ति को नया वाहन पांच प्रतिशत कम दाम पर कम्पनी से ही मिलेगा। (इसके लिए गडकरी मोटर कम्पनियों से बात कर रहे हैं) और बैंकों से वित्तीय मदद के रास्ते खुले रहेंगे। उम्मीद की जा रही है कि अपने पुराने वाहनों को स्क्रैप में तब्दील करने वाले वाहन मालिकों को बैंक और अधिक सुगमता से कर्ज देंगे। इसके साथ ही राज्य सरकारों से परिवहन मन्त्री बात कर रहे हैं कि वे स्क्रैप सबूत रखने वाले वाहन मालिकों को सङ्क कर (रोड टैक्स) में 25 प्रतिशत की छूट दें और पंजीकरण फीस भी माफ कर दें। श्री गडकरी ने नये वाहनों की खरीद पर जीएसटी की दरें भी कम करने की अपील की है। ये सब फैसले श्री गडकरी इसीलिए ले रहे हैं जिससे भविष्य में वायु प्रदूषण कम से कम हो सके और पेट्रोल ईंधन खर्च भी किफायती हो सके। इसके लिए पूरे देश में वाहनों को कबाड़ में तब्दील करने वाले समन्वित केव्व स्थापित किये जायेंगे। ऐसा पहला केव्व गुजरात के ‘अलंग’ में बनेगा जो पहले से ही पुराने पानी के जहाजों को कबाड़ में तब्दील करने का एक केव्व है। इस नीति की शुरुआत श्री गडकरी सबसे पहले सरकार द्वारा प्रयोग किये जा रहे वाहनों से ही करेंगे जिससे निजी क्षेत्र के लोग प्रेरणा ले सकें। फिलहाल विभिन्न सरकारी विभागों के पास दो लाख 37 हजार ऐसा वाहन हैं जो 15 साल पुराने हैं।

ਵਿਮਿਲ ਦੇਖੋ ਮੇਂ ਫੁਟਬੋਲ ਕੇ ਵਿਜੇਤਾਓਂ ਕੇ ਲਿਏ ਖੇਲ ਪ੍ਰਤਿਯੋਗਿਤਾ

ਲੁਧਿਆਨਾ-ਬ੍ਲ੍ਯੂਰੋ

ਪੰਜਾਬ ਯੂਥ ਡੇਵਲਪਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਿ ਬੋਰਡ ਢਾਰਾ ਵਿਤਰਿਤ ਕੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਿਟ ਦੇ ਸੁਖਾ ਰੂਪ ਦੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਕੌਂਕ੍ਰੀਟ ਮੇਂ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਯੁਵਾਓਂ ਕੋ ਬਣੀ ਸੱਖਾ ਮੇਂ ਲਾਭ ਹੋਗਾ। ਤਵਾਂਨੇ ਆਜ ਯਹਾਂ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਗਾਂਵ ਪਾਮਲ ਮੇਂ ਇੱਕ ਫੁਟਬੋਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਮੈਂ ਬਤੌਰ ਸੁਖਾ ਅਤਿਥਿ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀ। ਇਸ ਅਵਸਰ ਪਰ ਬੋਲਤੇ ਹੋਏ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਨੇਤ੍ਰਤਵ ਵਾਲੀ

ਸਮਾਜ ਕਾ ਦਰਪਣ ਸਮਾਜ ਕੋ ਅਰਪਣ

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਯੁਵਾਓਂ ਮੇਂ ਖੇਲ ਕੋ ਬਢਾਵਾ ਦੇਨੇ ਕੇ ਲਿਏ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧ ਹੈ ਔਰ ਇਸਲਿਏ ਕਈ ਯੋਜਨਾਏ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀ ਗੱਈ ਹਨ। ਇਸ ਅਵਸਰ ਪਰ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕੇ ਵਿਜੇਤਾਓਂ ਕੋ ਖੇਲ ਕਿਟ ਮੀਡੀਆ ਵਿਤਰਿਤ ਕਿਏ ਗਏ। ਤਵਾਂਨੇ ਕਿ ਯਹ ਬਹੁਤ ਗਰੰਥ ਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰਹ ਕੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਰਾਜਾ ਕੇ ਵਿਮਿਲ ਹਿੱਸਿਆਂ ਮੇਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕਿਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਔਰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਮੈਂ 32 ਗਾਂਵਾਂ ਕੀ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਮਾਡ ਲਿਆ। ਤਵਾਂਨੇ ਇਸ ਕਾਰ੍ਯਕ੍ਰਮ ਕੇ ਆਯੋਜਨ ਕੇ ਲਿਏ ਯੂਥ ਸਾਰਿਸੇਜ ਕਲਾਬ, ਗਾਮ ਪਮਾਲ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਸ਼ਾਂ ਕੀ ਮੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀ।

ਪੰਚਾਂਤ ਚੁਨਾਵ ਕੇ ਲਿਏ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰਾਂ ਕੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ

ਹਮੀਰਪੁਰ-ਬ੍ਲ੍ਯੂਰੋ

ਜਿਲਾ ਕੇ ਵਿਮਿਲ ਗਾਮ ਪੰਚਾਂਤਾਂ ਕੇ ਖਾਲੀ ਪਾਂਡੀਆਂ ਪਰ ਹੋਨੇ ਵਾਲੇ ਚੁਨਾਵ ਕੇ ਲਿਏ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰਾਂ ਕੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੀ ਗੱਈ ਹੈ। ਜਿਲਾ ਨਿਰਵਿਨ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੰਚਾਂਤ) ਦੇਵਾਖੇਤੀ ਬਨਿਕ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਮੈਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਲ 14 ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰਾਂ ਮੈਂ ਦੋ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਔਰ ਇੱਕ ਮਤਦਾਨ ਕੇਂਦ੍ਰ ਕੀ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਘੋਖਿਤ ਕਿਯਾ ਗਿਆ ਹੈ।

6 ਲੋਗ ਨਿਕਲੇ ਕਾਰੋਨਾ ਪੱਜੀਟਿਵ

ਹਮੀਰਪੁਰ-ਬ੍ਲ੍ਯੂਰੋ

ਜਿਲਾ ਮੈਂ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਐਪਿਡ ਏਟੀਜਨ ਟੈਈਸਟ ਔਰ ਆਰਟੀ-ਪੀਸ਼ਾਵਾਰ ਟੈਈਸਟ ਮੈਂ 3-3 ਲੋਗ ਕਾਰੋਨਾ ਪੱਜੀਟਿਵ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਸੁਖਾ ਚਿਕਿਤਸਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾ. ਅਰਚਨਾ ਸੋਨੀ ਨੇ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਜਿਲਾ ਮੈਂ ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਕੋ ਐਪਿਡ ਏਟੀਜਨ ਟੈਈਸਟ ਕੇ ਲਿਏ ਕੁਲ 399 ਸੈਂਪਲ ਲਿਏ ਗਏ, ਜਿਨਮੈਂ ਦੋ ਪੱਜੀਟਿਵ ਨਿਕਲੇ। ਪੱਜੀਟਿਵ ਪਾਏ ਗਏ ਲੋਗਾਂ ਮੈਂ ਮਾਡਾਹਣੀ ਕੀ 35 ਵਰ්਷ਾਂ

ਸਮਾਜ ਕਾ ਦਰਪਣ ਸਮਾਜ ਕੋ ਅਰਪਣ

ਵਾਕਿ, ਛੁਗਲੀ ਕੇਂਦ੍ਰ ਕੇ ਗਾਂਵ ਭਰਨੋਟ ਕਾ 56 ਵਰ්਷ਾਂ ਵਾਕਿ ਔਰ ਨਾਦੈਨ ਕੇ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ 5 ਕਾ 22 ਵਰ්਷ਾਂ ਬੁਕਕ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਡਾ. ਅਰਚਨਾ ਸੋਨੀ ਨੇ ਬਤਾਯਾ ਕਿ ਆਰਟੀ-ਪੀਸ਼ਾਵਾਰ ਟੈਈਸਟ ਮੈਂ ਸਲਾਸੀ ਕੀ 53 ਵਰ්਷ਾਂ ਵਾਕਿ, ਨਾਦੈਨ ਕੇ ਗਾਂਵ ਨਰਾਡਾ ਕੀ 45 ਵਰ්਷ਾਂ ਮਹਿਲਾ ਔਰ ਕਨੋਹ ਕੀ 40 ਵਰ්਷ਾਂ ਮਹਿਲਾ ਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੱਜੀਟਿਵ ਆਈ ਹੈ।

ਲਾਲ ਕੁਰ੍ਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਕਾ ਅਰਮਾਨ ਹਤਿਆਕਾਂ : ਪਾਰਿਵਾਰ ਨੇ CBI ਜਾਂਚ ਕੇ ਲਿਏ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀ ਧਾਰਿਕਾ ਦਾਤਾਰ : ਸੁਨੀਤਾ (ਅਰਮਾਨ ਕੀ ਨਾ)

ਜਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਔਰ ਲੁਧਿਆਨਾ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗਠਿਤ ਮੋਬਾਇਲ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾ ਮਾਰਕ ਪਹਨੇ ਲੋਗਾਂ ਕੇ ਐਪਿਡ ਕਾਰੋਨਾ ਟੈਈਸਟ ਕਿਏ ਏਸੇ ਘੋਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੇ ਕਾਰਣ ਕੋਵਿਡ ਫੈਲਾਨੇ ਕੀ ਅਨੁਮਤਿ ਨਹੀਂ ਦੀ ਜਾ ਸਕਤੀ। ਲੁਧਿਆਨਾ ਮੈਂ ਸ਼ਵਾਸਥ ਵਿਭਾਗ ਕੀ ਮਦਦ ਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਟੀਮਾਂ ਕਾ ਗਠਨ ਕਿਯਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜੇਲ ਮੈਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡਿਆ ਇਸਟੋਮਾਲ ਕਰਨੇ ਹੋਏ ਆਰਮਦਾਕ ਜਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾ ਰਹਾ ਹੈ। ਸੁਨੀਤਾ ਨੇ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦਾਵਾ ਕਿਆ ਥਾ ਕਿ ਸ਼ਕੂਲ ਮੈਂ ਪਢਨੇ ਵਾਲੀ ਏਕ ਲਡਕੀ ਅਰਮਾਨ ਕੀ ਚਾਹੀਦੀ ਥੀ, ਇਸਦੇ ਅਖਾਂ ਹੋਕਰ ਦੂਸਰੇ ਛਾਤ੍ਰ ਨੇ ਅਰਮਾਨ ਕੀ ਮਾਰਾ। ਅਗਰ ਏਸਾ ਥਾ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਿਥੇ ਲਡਕੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਕਿਯਾ, ਜਵਾਬਿਕ ਲਡਕੀ ਇਸਦੇ ਸੁਕਲ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਕਾ ਇਨ ਦੋਵਾਂ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿ ਕੋਈ ਆਕਰਣ ਨਹੀਂ ਥਾ। ਤਵਾਂਨੇ ਕਿ ਯਹ ਪ੍ਰੀ-ਪਾਂਡਾ ਮੰਦੀ ਥਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਲੇਕਿਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਸੀ ਦੂਜੇ ਕੋ ਨਹੀਂ ਪਕਢਾ।

ଜନ୍ମଦିନ ମୁଖ୍ୟାକ

ਪੰਜਾਬ
ਇਪਲੈਕਸ਼ਨ
ਟੀਮ ਕੀ ਤਰਫ
ਸੇ ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਹ
ਜੀ ਕੋ ਜਨਮ
ਦਿਨ ਕੀ ਹਾਰਿਂਕ
ਥੁਮਕਾਮਨਾਏ

ਪੰਜਾਬ
ਇਪਲੈਵਥਨ ਟੀਗ
ਕੀ ਤਏ ਸੇ ਧੂਤਿ
ਗੁਪਤਾ ਕੋ ਜਨਮ
ਦਿਨ ਕੀ ਹਾਰਦਿਕ
ਥੁਮਕਾਮਨਾਏ

ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਿਹਾਤੀ
ਪੁਲਿਸ ਵਲੋ ਨਸਅਿਆ
ਖਿਲਾਫ਼ ਚਲਾਈ
ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਥਾਣਾ
ਜੋਧਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ
ਪਾਰਟੀ ਵਲੋ 01
ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰ
ਵਿੱਚ ਉਗਾਏ ਪੋਸਤ
ਦੇ ਬੂਟਿਆਂ ਸਮੇਤ
ਗਿੜਤਾਰ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ।

ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਬਦਲੀ ਜਾਵੇਗੀ ਨੁਹਾਰਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅਰੋੜਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-ਬਿਉਰੋ
 ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਵਣਜ ਮੰਤਰੀ ਸੰਦਰ ਸ਼ਾਮ
 ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸੈਸ਼ਨ ਚੰਕ ਤੋਂ
 ਫਤਿਹਗੜ ਚੂੰਗੀ ਤੱਕ ਸੜਕ ਦੀ
 ਰੀਕਾਰਪੋਟਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ
 ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ
 ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਧਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
 ਤਹਿਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ
 ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਰੀਬ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ
 ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਸੈਸ਼ਨ ਚੰਕ ਤੋਂ ਫਤਿਹਗੜ
 ਚੂੰਗੀ ਤੱਕ ਸੜਕ ਦੀ ਰੀਕਾਰਪੋਟਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ
 ਕਰਵਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਸੰਦਰ ਸ਼ਾਮ
 ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ
 ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ
 ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਅੰਦਰ ਲਾਗਿਸ਼ਾਲ ਵਿਕਾਸ
 ਕਾਰਜ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ
 ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾ
 ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੋਰਨਾ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੇ ਮੁੜ ਪੈਰ
ਪਸਾਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪੀਲ
ਕੀਤੀ ਕਿ ਮਾਸਕ ਪਹਿਣਣ, ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ
ਬਣਦੀ ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-
ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੱਥ ਧੋਣ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ
ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾ ਵਰਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ
ਕਿ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਲਣਾ ਨਾਲ
ਹੀ ਕੋਵਿਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਫੈਲਣੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤਿ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰੋਰਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ
ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਡਵੋਕੇਟ
ਰਕੇਸ਼ ਮਰਵਾਹਾ, ਕੌਸਲਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਣਜੀਤ
ਚੌਧਰੀ, ਨਵਜੋੜ ਕਟੋਚ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਪਾਲ,
ਵਿਕਾਸ ਗਿੱਲ, ਅਮਰੀਕ ਚੌਹਾਨ, ਜਤਿੰਦਰ
ਕੌਰ ਪਿੰਕੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਪਵਿੱਤਰਦੀਪ ਸਿੰਘ,
ਐਡਵੋਕੇਟ ਮੋਹਿਤ ਸੈਨੀ, ਸਾਬਕਾ ਕੌਸਲਰ
ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੁਕੇਸ਼ ਡਾਬਰ, ਗੁਲਸ਼ਨ ਰਾਏ
ਆਦਿ ਮੈਂਦਦ ਸਨ।

ਮਾਣਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪੁਲਿਸ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜੀ ਨੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ' ਸਕਿੱਟ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਡੀ.ਏ.ਵੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟਕ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੜਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

781 ਸੀਨੀਅਰ ਸਿਟੀਜਨ ਸਮੇਤ 2163 ਨੇ ਲਗਵਾਈ ਕੋਵਿਡ ਵੈਕਸੀਨ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਸਕ ਨਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ 4400 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕਰਵਾਇਆ ਕੋਵਿਡ ਟੈਸਟ, 1800 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜੁਰਮਾਨਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਬਿਉਰੋ

ਸੁਬੇ ਵਿਚ ਕੋਵਿਡ -19 ਦੇ ਮੁੜ ਉਭਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ 4400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰ.ਟੀ.-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ ਟੈਸਟ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਾਸਕ ਨਾ ਪਹਿਣਣ ਵਾਲੇ 1800 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਚਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 12000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਵੰਡੇ। ਇਹ ਕਦਮ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਸੁਥੇ ਵਿਚ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਚੁੱਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੰਬੇ ਕੱਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਤੋਂ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਘੁੰਮਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਜੇ ਦੇ ਆਰ.ਟੀ.-ਪੀ.ਸੀ.ਆਰ ਜਾਂਚ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਵਿਡ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਦਿਨਕਰ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਰਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਫੇਸ ਮਾਸਕ ਪਾਉਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਕੱਠਾਂ ਸਮਾਜਕ ਦੂਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੀਡ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ

ਪਾਉਣ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਕੱਠਨ ਸਮਾਜਕ ਦੁਰੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੀੜ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵੱਡੇ ਬਚਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮੁੜ ਉਭਾਰ ਕਾਰਨ ਵੱਧ ਰੋਂਦੇ ਗਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁਹਿਮ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿ ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੋਬਾਈਲ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ 31 ਟੀਆਰਟੀ-ਪੀਸੀਆਰ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ “ਜ਼ਲੰਘਰ ਦਿਹਾਤੀ” ਅਤੇ ਐਸ ਬੀ ਐਸ. ਨਾ

ਕਾਮਯਾਬ ਕਿਸਾਨ, ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰੈਸ਼ੈਕਟ ਤਹਿਤ ਕੈਬਨਿਟ
ਮੰਤਰੀ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਮੋਬਾਈਲ ਵੈਂਡਿੰਗ ਈ-ਕਾਰਟ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ-ਬਿਉਰੋ
 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯਤਨ ਕਾਮਯਾਬ ਕਿਸਾਨ-
 ਖੁਸ਼ਗਾਲ ਪੰਜਾਬ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਉਦਯੋਗ ਤੇ ਵਣਜ
 ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸੁੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪੰਜ
 ਸਾਹਿਬਪੁਰ ਟਿਕਾਸਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮੀਂ ੧੦ ਸੱਥੋਂ ਰਾਖੇ।

ਗ ਸਮਾਜ ਕਾ ਅਪਣ ਦੇ ਡਾ. ਦਿਨੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੋਬਾਈਲ ਵੈਫਿਡਿੰਗ ਈ- ਕਾਰਟ ਦੀ ਕੁਲ ਕੀਮਤ 1,80,000 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਾਟਾ ਟਰਸਟ ਵਲੋਂ 85 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਐਮ.ਆਈ.ਡੀ.ਐਚ. ਵਲੋਂ 15000 ਦੀ ਕਰਮ ਸਥਾਨਿਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 80,000 ਰੁਪਏ ਆਪਣੇ ਵਲੋਂ ਦੇਣੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟਾਟਾ ਟਰਸਟ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸੇ ਮਹੀਨੇ ਬਜਟ ਸੈਸ਼ਨ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਬਾਗਬਾਨੀ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ।